

21.11.2025

Diaarinro VN/19789/2025
Hanke YM023:00/2025

Vesi- ja luontoympäristöosasto
Vesien- ja mertensuojeluyksikkö
LSN Erja Werdi

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi merenhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

1. Keskeinen sisältö

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan valtion aluehallintoa uudistetaan. Hallitusohjelman mukaan tämä tarkoittaa lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien kokoamista uuteen perustettavaan monialaiseen virastoon, johon yhdistetään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, jäljempänä myös Valvira, aluehallintovirastot, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksien, jäljempänä myös ELY-keskus tai ELY, Y-vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät.

Ehdotetut muutokset koskevat merenhoidon suunnittelun tarkentavia asetustasoisia säännöksiä. Keskeinen sisältö on, että merenhoidon järjestämisestä annettuun valtioneuvoston asetukseen (980/2011, merenhoitoasetus) tehtäisiin edellä mainittuun valtion aluehallintouudistukseen perustuvat muutokset. Muutettavaksi ehdotettavat säännökset sisältävät viittauksia nykyisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiin.

Merenhoitoasetuksen säännöksiä tarkistettaisiin siten, että vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaisen ja vesienhoidon ja merenhoidon toimeenpano- ja tukiviranomaisen tehtävät sekä kalatalouden ja vesitalouden tehtäviä hoitavien elinvoimakeskusten tehtävät käyvät selvästi esille säännöksistä tarvittavista kohdin. Ehdotus vastaa nykyistä oikeustilaa.

Asetukseen tehtäisiin myös laintarkastukseen perustuvat tekniset tarkistukset säädöskielen vaatimusten ja selkeyden vuoksi.

2. Yleisperustelut

Nykytila ja sen arviointi

Säädöshankkeen taustalla on HE 13/2025 vp, jonka perusteella vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettua lakia (1299/2004, jäljempänä myös vesien- ja merenhoitolaki) on muutettu. Vesien- ja merenhoitolain muutos 816/2025 tulee voimaan 1.1.2026.

Valtion aluehallinnon uudistuksen myötä Lupa- ja valvontavirasto on vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaisen ja osalle elinvoimakeskuksia osoitetaan vesienhoidon ja merenhoidon toimeenpano-

ja tukiviranomaisen tehtäviä. Lisäksi osa elinvoimakeskuksia hoitaa vesitalouden tehtäviä ja kalatalousviranomaisen tehtäviä.

Merenhoitoasetuksen nykyisen sääntelyn mukaan yhteensovittavana viranomaisena toimii nykyisin Lounais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Sääntely tunnistaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yhteistyön, maantieteelliset toimialueet sekä erityistehtävän kalatalouden osalta. Uusia virastoja koskevat päivitykset asetuksen pykäliin ovat siten välttämättömiä.

Tavoitteet

Tavoitteena on valmistella merenhoitoasetuksen muutokset siten, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta koskevat säännökset tarkistettaisiin vastaamaan valtion uutta aluehallintoa merenhoidon tehtävien osalta. Muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Keskeiset ehdotukset ja asetuksenantovaltuudet

Merenhoitoasetuksen muutokset kohdistuisivat seuraaviin pykäliin: 3 §, 5 §, 6 §, 7–9 §, 11 §, 14 §, 15 §, 16 § ja 18 §. Suurimassa osassa pykälää ELY-keskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi. Ehdotetut asetuksen 3 ja 11 § sisältäisivät myös vesienhoidon toimeenpano- ja tukiviranomaista sekä muita elinvoimakeskuksia koskevat säännökset.

Pykäliin 3, 5, 6, 7, 9 ja 14 tehtäisiin myös laintarkastuksessa havaittuja säädöskielen ilmaisujen teknisiä tarkistuksia. Osa pienistä teknisistä säädöskielen ilmaisujen tarkistuksista kohdistuu vain ruotsikielisiin säännöksiin.

Merenhoitoasetuksen muutokset annettaisiin vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 4 §:n ja 26 I §:n perusteella.

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 4 §:n 6 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettujen viranomaisten tehtävistä (816/2025, voimaan 1.1.2026).

Mainitun lain 26 I §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kahdeksan kohtaisen luettelon mukaisista seikoista. Tarkemmat säännökset voivat koskea meriympäristön hyvän tilan määrittelyn kuvaajia ja meriympäristön hyvän tilan määrittämistä sekä meriympäristön nykytilaa koskevassa arvioinnissa käytettäviä ohjeellisia ominaisuuksia, paineita ja vaikutuksia. Asetuksella voidaan antaa myös tarkempia säännöksiä ympäristötavoitteiden asettamisessa huomioon otettavista ominaisuuksista ja meriympäristön tilan seurantaohjelmissa tarvittavasta tiedosta, toimenpideohjelmassa huomioon otettavista toimenpiteistä. Lisäksi säännökset voivat koskea Suomen ympäristökeskuksen tehtäviä merenhoidon suunnittelussa ja seurannassa sekä muista viranomaistehtäviä, merenhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelman valmistelua ja sen määräaikoja sekä valmisteluun liittyvän muun yhteistyön järjestämistä sekä osallistumista merenhoitosuunnitelman valmisteluun ja valmisteluun liittyvää tiedottamista.

3. Esityksen vaikutukset

Asetusmuutokset ovat teknisluonteisia. Niillä ei ole taloudellisia vaikutuksia. Ehdotetut säännökset vastaavat voimassa olevaa oikeustilaa. Esityksellä ei siten arvioida olevan muuta kuin sääntelyä ja uusien virastojen tehtäviä selkiyttävä ja merenhoidon suunnittelua ja sen toimeenpanoa varmistava vaikutus.

4. Valmistelu

Perusvalmistelu

Asetusluonnos on valmisteltu virkатыönä ympäristöministeriössä. Hankkeen tiedot ovat saatavilla tunnuksella [YM023:00/2025](#). Valmistelun kuluessa on oltu yhteydessä maa- ja metsätalousministeriöön sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten Ympäristö- ja luonnonvarat-vastualueen johtajiin.

Lausuntokierrosta ei ole pidetty tarpeellisena muutosten teknisen luonteen vuoksi.

Laintarkastus

Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

Esittelylupa

Asetusmuutoksiin on saatu VNOS 32 §:n mukainen esittelylupa maa- ja metsätalousministeriöstä, koska ehdotukset koskevat myös sen toimialaa.

5. Voimaantulo

Asetusmuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

6. Yksityiskohtaiset perustelut

3 §. Viranomaiset ja laitokset merenhoidon suunnittelussa. Pykälän rakennetta tarkistettaisiin siten, että pykälässä olisi jatkossa 4 momenttia.

Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi ja siitä poistettaisiin toimialuetta koskeva maininta tarpeettomana.

Momentin 3 kohdan 3 sanamuotoon tehtäisiin säädöskieleen liittyvä tekninen tarkistus. Ja ruotsinkielisen säännöksen osalta myös termin tarkistaminen.

Momenttiin 4 lisättäisiin myös elinvoimakeskus merenhoitosuunnitelman valmisteluun ja toimeenpanoon osallistuviin tahoihin siten, että luetteloon sisällytettäisiin vesienhoidon ja merenhoidon toimeenpano- ja tukiviranomainen sekä muut elinvoimakeskukset.

5 §. Merivesien olennaisten piirteiden ja ominaisuuksien selvittäminen. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi. Pykälän 1 momentin viimeiseen virkkeeseen tehtäisiin tekninen tarkistus.

6 §. Meriympäristöön vaikuttavan toiminnan arviointi. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi. Lisäksi 1 ja 4 momentista poistettaisiin maininta toimialueesta tarpeettomana.

Pykälässä 1 momentin viittaus korjattaisiin pykälän rakenteen mukaiseksi viittaukseksi 2 §:n 3 kohtaan. Pykälässä 2 momentin viimeiseen virkkeeseen ja 3 momenttiin tehtäisiin tekniset säädöskielitä koskevat tarkistukset.

7 §. Meriympäristön nykytilan arviointi. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi.

Pykälän 1 momentin ensimmäiseen virkkeeseen tehtäisiin säädöskieleen liittyvä tekninen tarkistus ja momentista poistettaisiin myös ilmaisu ”soveltuvin osin.” Ruotsinkielen osalta säännökseen lisättäisiin puuttuva sana.

8 §. Meriympäristön hyvä tila ja sen ominaispiirteet. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi.

9 §. Ympäristötavoitteiden asettaminen. Pykälän 1 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi.

Pykälän 1 momentin virkkeen loppuun tehtäisiin ilmaisua koskeva tekninen tarkistus.

11 §. Toimenpideohjelma. Pykälän 2 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi.

Lisäksi 2 momentista poistettaisiin maininta toimialueesta tarpeettomana. Momentin 2 ensimmäiseen virkkeeseen lisättäisiin vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaisen yhteistyötä koskevaa sääntelyä vesienhoidon ja merenhoidon toimeenpano- ja tukiviranomaisen ja muiden elinvoimakeskusten kanssa toimenpideohjelman laatimisessa.

14 §. Seurantaohjelma. Pykälän 1 ja 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi.

Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin säädöskielitä koskeva tekninen tarkistus. Pykälän 2 momentista poistettaisiin ilmaisu ”soveltuvin osin” sekä yhdenmukaistettaisiin viittaus momentin 1 viittauksen kanssa liittyen meristrategiapuitedirektiivin liitteen V vaatimuksiin.

15 §. Seurannan järjestäminen. Pykälän 1 ja 3 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi. Pykälän 3 momentista poistettaisiin maininta toimialueista tarpeettomana.

16 §. Merenhoitosuunnitelman laatimisaikataulu. Pykälän 1 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi.

18 §. Osallistuminen ja tiedottaminen. Pykälän 2 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävän siirtymisen vuoksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiseksi.

Voimaantulosäännös. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.